

Nov nemški napad se bliža reki Meuse

Pismo iz cerkniške okolice

Spodaj priobčamo obširno pismo, ravno kar sprejeto od nekega rojaka iz Grahovega pri Cerknici. Rojake, posebno domačine iz ondotnega okraja opozarjamo, da pazno prečitajo in se prepričajo o grozotah, ki so zadele naše ljudstvo v Sloveniji oziroma Jugoslaviji.

Pismo, katerega je prejel Mr. Joseph Kraje, 5 Main St., Catherine, Ont., Canada, od svojega brata, ki je pri partizanih, se glasi:

"Grahovo, 27. julija, 1944.
"Dragi brat ter ostala družina:
"Predno vam nadalje pišem, vas vse skupaj prav lepo pozdravljam. Minulo je že pet let, odkar nisimo prejeli nobenega glasu od tebe. Ne vemo, ali ste še vsi živi in zdravi. Ravno sedaj se nam je nudila prilika, da lahko napišem par vrstic, ker upam, da te bodo razveselile.
"Dragi brat:

"Sedaj ti opišem naše življenje in trpljenje, katerega smo prestali skoro v celoti vsi Slovenci. Pri nas doma je bilo tudi hudo, preganjani smo bili prav vsi. Leta 1942 v mesecu juliju so nas vse tri ujeli Italijani, potem so mene (Franceta) izpustili, Janeza in Matijo pa takoj odpeljali na Otok Rab—drugi, še večji Dobrodo, slovenskih fantov grobi.

"V tem internacijskem taborišču je od gladi pomrlo na tisoče oseb v najboljših letih, zavednih Slovencev. Novembra meseca je bilo pa tudi zame usodno. Jaz sem bil doma in zbiral živež in orožje za Partizane, kar me dobi Italijani in domači izdajalci; takoj me odpeljejo z avtom v Cerknico v zapor. Tam so me zasliševali prece skraja, lepo, potem, ko nisem hotel nič povedati, pa zmiraj bolj hudo, nazadnje pa slabše, kakor z živino. Pretepali, vklepali s šponami, ali zvedeli niso nič, prav nič; še smejali smo se jim, to jih je še bolj jezilo.

"Dne 18. novembra, 1944 je bilo pa odločilno: naši Partizani so jih pošteno nakresali pri Loškem potoku. Takrat sem bil odbran za talca jaz, Medenov Mirko in Štefinova Jelka. Zasliševali so me cel dan in celo noč, ali zopet niso nič zvedeli; potem so zaslišali več kot pol vasi, pa se je postavilo precej za mene dobro. Pričali so, da ni res, kar sem obtožen, čeravno je bila resnica. Mi smo streljali fašiste na vsakem njihovem koraku.

"Iz Cerknice so me peljali v internacijo v Gonars v Italiji, nakar smo se vsi trije bratje vrnili po razsulu Italije in takoj v Partizane. Bile so nemške ofenzive in brata Janeza so Nemci ujeli po treh tednih; sedaj se nahaja v Nemčiji.
"Nadalje se je ustanovila v Grahovem Bela Garda, ali ni trajala dolgo; prišlo so naše slavne najboljšje dve brigadi, Tomšičeva in Serčerjeva, ki sta 'domobrance' tako razbile, da jih je od 80 ostalo le kakih 20. Kar cvrli so se v ognju; drugi dan so prišli Nemci in pobrali so brata Matija, Jernejčkovega očeta in sina Jožeta, katerega so ubili. Oče Jernejčkov je pa sedaj v internaciji v Nemčiji. Tudi našega Matija so tja odpeljali; enkrat se je oglašil iz Dahovega, potem smo pa izvedeli, da so jih tam Nemci postrelili okoli 600. Sedaj ne vemo nič od Matija, ali je živ ali ne.

"Tudi mama in Danica sta bile zaprte v Logatcu tri mesece,

ata pa v Cerknici. V največjem delu je ostala le Justa doma in tudi ona bi bila v zaporu, da se ni skrila. Fašisti so vzeli vse ključke in preobrili vso hišo. Kar so fašisti delali po slovenski zemlji, bo pomnil pozni rod.
"Povsod požgano, ljudje pobiti in izpropani; ali vstrajali so, ker so vedeli, da se borijo za svoj narod, za boljšo bodočnost mlajši generaciji. Se ni bilo zadosti, da so toliko gorja napravili italijanski fašisti; ne, prišla je nemška zver in se znesla nad Grahovem. Bombardirali so mirne vašane, razbijte se je počevalo, ljudskih žrtve več in več. Sedem bombnikov je tolko ubogo vas eno uro; mrtvih je bilo 25 oseb, ranjenih pa 12. Jaz sem bil ravno v šoli, ker smo imeli sestanek radi mobilizacije in drugih stvari, naša ostala družina pa ravno pri kosilu. Morali so kar skozi okna ven, pa so se skrili pod most. Gorje, če bi priletela bomba na njega, tam bi bilo pa vse mrtvo; bili so pod mostom vsi sosedje.
"Veš, jaz se nahajam sedaj vedno okoli doma; sem načelnik Narodne edince za okraj Cerknica, pa kadar mi čas dopušča, grem pomagat domov delat, saj veš, da sta oba, ata in mama, stara. Ata so večkrat bolni, mama so pa še kakor dekle, to vse obrnejo. Justa in Dani sta tudi doma, samo kadar pridejo Nemci in 'domobranci', takrat pa bežijo do mene v bolj varno zavetje, mi jih pa pošteno nagrabavamo, da gredo nazaj kot poparjeni. Da ne boš mislil, da sestre, ne, ampak Nemce in 'domobrance'!
"Meseca junija in julija so bile prav velike borbe okoli vasi Grahovo. Veš, na špički so imeli Partizani zasede, od Rakelke pa je pridrela fašistična zver, da bo poravbala in požgala naše vasi, ali naši hrabri borci so jih mnogo pobili; okrog 6. ure zvečer pa urš na Švabo. S tanki so bežali Nemci in 'domobranci', partizanov pa ni bilo veliko. Naše ljudstvo je že vsemu privajeno. Kako so se smejali, ko so Nemci bežali, pa ne po cesti, ker cesto so takoj zasedli Partizani. Ob tej priliki smo ujeli dva 'domobrankska' oficirja, pa okoli 20 vojakov.
"Potem so pa drugi dan prišli z velikim številom in s tanki, pa tudi en avijon je krožil nad našimi vasi, kateri je bombardiral vas Bločice in žgal z mitraljezom na ljudi, ki so delali na polju. Na Bločicah je pogorelo 17 poslopij, to je zažgal nemški avijon; vas Žerovnico so pa zažgali tudi Nemci v oklopnih vozilih. Pogorelo je 45 poslopij, pobrali so tudi okoli 25 ljudi. V Grahovem so jih pa 7 oseb, Gornik Amalijo (po domače Ulečo) so pa ubili v Trstevnikih. Vidiš, to je vse delo večina domačih izdajalcev. V samem Grahovem je sedaj škoda (Nadaljevanje na 2. strani)

Kratke vesti

VSE KONJSKE DIRKE V ZED. DRŽ. PREPOVEDANE

WASHINGTON, 23. decembra. — Vojni mobilizacijski direktor James F. Byrnes je danes izdal odredbo, glasom katere se morejo s 2. januarjem zapreti vsa konjska dirkališča v državi. Odredba je bila izdana z namenom, da se hrani delovne moči in kritičen vojni material.

ZMAGA AMERIKANCEV NA LEYTE JE POPOLNA

GL. STAN GEN. MACARTHURJA, 26. decembra. — Gen. MacArthur je danes naznanil, da so Amerikanci zavzeli luko Palompon in da je kampanja na otoku Leyte za praktične svrhe končana. Edino, kar še preostaja, je še očiščenje otoka sovražnih sil, katerim sedaj, ko je padla luka Palompon, ni mogoče uiti z otoka.

CENE SO POLITIČNI BAROMETER V GRČIJI

ATENE, (O.N.A.). — Pretekli teden so angleške oblasti prepovedale časnikiškim poročevalcem prehod v takozvano sovražno ozemlje. Nejveč preglašev jim je delala ta prepoved radi tega, ker je bilo čisto nemogoče določiti, kje poteka meja.

Zdaj so korespondenti vendar odkrili sredstvo, ki je videti zanesljivo — kjer prodajajo cigarete po 6 za 50 drahem, tam vlada Papandreu, kjer so za polovico cenejšje, po 12 za 50 drahem, tam ima ELAS oblast v rokah.

NOVI URADNIKI

Društvo "Mir" št. 142 S. N. P. J. je na svoji glavni letni seji izvolilo sledeče uradnike za leto 1945: Predsednik Frhnik Celin, podpredsednik John Prusnik, tajnik Frank Sustarsich, 15726 Holmes Ave.; blagajnik John Copić, zapisničarica Frances Sušel, reditelj John Ilovor, nadzorniki: Anton Bokal, Jos. Kopore in Martin Sircelj; društveni zdravnik: Dr. Opaskar, Dr. Skur in Dr. Rotter. Društvene seje se vršijo še nadalje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne. — Društvo je odobrilo \$100, za takojšnjo pomoč trečim v stari domovini, dodatnih \$100 za nakup vojnega bonda, \$6.00 mesečno za SANS in \$6.00 za Prosvetno Matico. Društvo bo še nadalje sodelovalo pri Clevelandski federaciji kot tudi pri farmi S. N. P. J.

Asesment za tekoči mesec se bo pobiralo na 26. in 27. decembra, v prihodnjem letu pa kot ponavadi na 24. in 25. v mesecu.

Stroga racija živil zopet tukaj

WASHINGTON, 24. decembra. — V torek gredo vsa konvencionalna sočivja nazaj na racijo in pričeni s prihodnjo nedeljo se zopet uveljavlja racija za skoraj vse vrste mesa.

OPA je tudi ojačil restrikcije glede rabe surovega masla in sladkorja, s čemur je bil podvržen eden najbolj drastičnih korakov za kontroliranje distribucije živil med civilnim prebivalstvom.

ZADNJA POT IZ BUDIMPEŠTE JE PRESEKANA

Luknja v ruskem obroču okrog prestolice skršena na 10 milj

LONDON, torek, 26. decembra. — Rdeča vojska je danes (v ponedeljek) na zapadni strani Budimpešte napredovala 15 milj in presekala zadnjo železniško progo, po kateri bi se nemška sila, ki se nahaja v mestu, mogla umakniti proti zapadu.

V obročju, s katerim so Rusi obdali madžarsko prestolico, se nahaja sedaj samo ena vrzel, ki pa ne meri več kot 10 milj.

Rusi prodirajo skozi Češkoslovaško

Rusi so včeraj tudi nadaljevali skozi južno Češkoslovaško in se približali reki Hron, severno in južno od mesta Levice.

Na dotični fronti stoje sedaj Rusi manj kot 65 milj od Bratislave, prestolnega mesta Slovaške in samo 98 milj od Dunaja.

Sovjetski komunikacij, ki je objavil te nove pridobitve Rdeče vojske pravi, da so Rusi v zadnjih operacijah zadali Nemcem težke izgube v moštvi in vojnem materialu.

Mikolajczyk postane zopet poljski premier

LONDON, 16. decembra. (O.N.A.). — Londonski politični krogi napovedujejo padec vlade Arciszewskega in povratek na vlado Stanislava Mikolajczyka. Isto mnenje je izrazil tudi eden poljskih socialističnih prvakov, ki je v opoziciji s sedanjo poljsko vlado.

V teku debate v angleški spodnji hiši je razodel Churchill, da je bil sporazum dosežen v Moskvi ob priliki skupnega obiska z Mikolajczykom, mnogo obsežnejši in da je natančno obrisal solucijo poljskega problema.

To in nekatere Churchillove opombe so šele razodele Poljakom, v kolikoli meri jim je škodila odslovitve Mikolajczyka. Ob priliki zasebnega sestanka v Institutu za mednarodne zadeve je bila nudena Mikolajczykku pred par dnevi prilika, da razloži publiko iz visokih krogov poljsko situacijo. Njegovo "uravnovešeno predavanje" je imelo ogromen uspeh.

LICENCE ZA PSE

Glasom postave države Ohio, morajo vsi lastniki psov nabaviti licence do 20. jan. Cena licence za psa je \$1.00, za psico \$3.00. Isto je treba nabaviti za pse stare nad tri mesece. Ko poteče rok za nabavo licence, se računa \$1.00 dodatno k ceni. Licence za leto 1945 se lahko dobi v Court House, Lakeside Ave. ali pri Cleveland Animal Protective League, 1729 Willey Ave.

Churchill in Eden sta dospela v Atene

ATENE, 25. decembra. — Premier Churchill in zunanji minister Eden sta danes na dramatičen način dospela v Atene, kjer se vršijo luti boji med grško osvobodilno vojsko in britskimi četami, in takoj začela s konferencami, katerih cilj je poravnanje 23 dni trajajočega konflikta, ki je izzval val protesta med ljudstvi v vseh zavezniških deželah.

Medtem ko so se bitke v Atenah nadaljevale, je ministrski predsednik aranziral za jutri ob 4. uri popoldne konferenco, na kateri imajo biti zastopane vse politične struje v Grčiji. Grška osvobodilna fronta ELAS je bila povabljen, da pošlje tri ali štiri zastopnike, z zagotovilo za popolno varnost delegacij.

Konferenci bo predsedoval nadškof Damaskinos iz Aten, ki je bil v prejšnjih poizkusih za izravnavo konflikta omenjan kot možni regent za Grčijo.

Vesti z bojišč

JOSEPH P. JANKOVIČ

Peter in Anna Jankovič, iz 1384 E. 34 St., sta prejela od poveljnika v Mariana Field Fla., obvestilo, da je bil njun sin Pfc. Joseph P. Jankovič ubit na bojiščni dan v zračni nesreči. Pokojni vojak je bil 22 let star, ter se nahajal pri armadi okrog dve leti. Poleg žalujočih sestev zapuščata tri brate in tri sestre: Peter, Michael, Anna, Mrs. Katherine Karesik, Charles in Mary. Truplo bo poslano v Cleveland, kjer se bo vršil pogreb z vojaškimi častmi. Pogreb oskrbuje A. Grdina in sinovi pogrebni zavod. Čas pogreba bo oznanjen pozneje.

URADNIKI MLAD. ZBORA

Na glavni letni seji staršev Mladinskega pevskega zbora S. D. D. na Waterloo Rd. je bil izvoljen sledeči odbor za prihodnje leto: Predsednik John Terlep, podpredsednik Jerry Pike, tajnica Jennie Sever, 435 East. 156 St., blagajničarka Katherine Artelj, zapisničarica Jennie Kapelj, nadzorni odbor: Jerry Pike, Anna Cergol, Josephine Cerjan, pevovodkinja Mrs. Alice Cech. Seje se vršijo vsak tretji ponedeljek v mesecu.

LISTNICA UREDNIKA

Radi božičnih praznikov je bila pošta pretekli teden zelo neredna in tako smo prejeli nekaj dopisov, nanašajoč se na priredbe, ki so se vršile preko sobote in nedelje ter na božični dan, prepzno, da bi jih bilo mogoče priobčiti vsaj v soboto. Torej, ako ni bil vaš dopis priložen, vedite, da je dospel v naš urad prepozno, ker priobčeni so bili vsi pravočasno dospeli dopisi.

NACIJI NAPREDOVALI 1 DO 3 MILJE PO BESNI BITKI

Božični dan na zapadni fronti je bil krvav; gigantična zračna sila razbija sovražnikove linije

PARIZ, 25. decembra. — Nemci, ki so bili pred par dnevi skoro povsod ustavljeni, so v silnem mrazu, ki je vladal na božični dan, podvzeli novo ofenzivo, v kateri so udarili ob reki Meuse in napredovali na raznih sektorjih od ene do tri milje.

Zavezniška zračna sila je tretji zaporedni dan razbijala sovražnikove postojanke in komunikacijske linije, ki so bile izpostavljene ognju, kakršnega se že ne pomni od dneva, ko se je pričela invazija Evrope.

Nemci zopet prodirajo

Medtem ko Nemci danes vgrčijo jačajočega ameriškega odpora niso zaznamenali večjih uspehov, pa so po preteku 43 ur, tekom katerih so jih Amerikanci ustavili, definitivno ukinili položaj, v katerem sta se obe strani nahajali na mrtvi točki.

Ost enega izmed novih napadov je naperjena proti reki Meuse zapadno od kraja Laroche, medtem ko Nemci z drugim napadom očitno skušajo priti na krilo ameriškim četam, ki držijo St. Vith.

Nemci zavzeli dvoje krajev blizu Sedana

Ena nemška sila, ki je prodrla južno proti francoski meji, od katere se nahaja samo 8 1/2 milj, je končno zavzela L. bramont, 23 milj severovzhodno od važnega trdnjavskega mesta Sedana, in pognala Amerikance iz Rosiersa, ki leži 8 milj vzhodno.

Na južnem krilu v Ardenskem gozdu so ameriške sile nadaljevale z ostrimi protinapadi in sovražnik na dotičnem sektorju se trenutno ne more premakniti naprej.

Nemci upajo, da se bo Roosevelt pogajal

Ameriški vojni ujetniki, ki so bili tekom ofenzive osvobojeni od svojih tovarišev, pripovedujejo, da so jim Nemci povedali, da upajo biti do 17. januarja v Parizu, in da pričakujejo, da bo predsednik Roosevelt potem pripravljen začeti mirovna pogajanja z Nemčijo.

Zavezniška zračna sila, ki je včeraj poslala proti Nemcem 7.000 letal, je danes v obnovitvi zračne ofenzive zdrobila najmanj 56 tankov, uničila ali resno poškodovala 791 nadaljnjih tankov in drugih vozil.

Od napadalne sile se ni vrnilo na svoje baze 12 bombnikov in 19 bojnih letal. Skupne izgube zavezniške zračne sile za tri dni znašajo 198 letal. Ameriški letalci so danes zbili 44 nemških letal, skupno v treh dnevih pa 375 letal.

VOJAKI V FRANCIJI SO VODILI ČRNO BORZO

PARIZ, 23. decembra. — Danes je bilo odkrito, da je bilo v Franciji aretiranih na stotine ameriških vojakov, ki so gasolin, cigarete in druge potrebščine, ki so bili namenjene za armado, ukradene v transportu in prodane francoski črni borzi. ji.

Nov grob

GEORGE DOKICH

V nedeljo okrog 9. ure zjutraj je bil najden mrtev v postelji George Dokich, star 57 let, stanujoč na 5409 Stanard Ave. Umrli je naglo po 3. uri zjutraj. Bil je godbenik ter je s tamburaši igral po hrvatskih gostilnah. Tu zapuščata soprogo Anno in pastorka Emila, ki se nahaja v armadi v Scott Field, Ill., kot radio operator. Truplo bo ležalo v A. Grdina in sinovi pogrebem zavodu, 1053 E. 62 St., odkoder se bo vršil pogreb.

URADNICE KROZKA ST. 2 PROG. SLOVENK

Krožek št. 2 Progresivnih Slovenk je na svoji letni seji izvolil sledeče uradnice za prihodnje leto: Predsednica Cecilija Subelj, podpredsednica Frances Legat, tajnica - blagajničarka Mary Zakrajšek, 1038 Addison Rd., zapisničarica Frances Gorshe, nadzornice: Josephine Skabar, Catherine Bradač in Antoinette Turk.

Seje se vršijo vsako tretjo sredo v mesecu v sobi št. 1 S. N. Doma, St. Clair Ave.

SEJA NOCOJ

Nocoj ob 8. uri se vrši seja podružnice šte. 35 JPO, SS, v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Društveni zastopniki in člani podružnice so proseni, da se seje gotovo udeležijo polnoštevilno.

Jugoslovanski begunci iz Italije se vračajo domov

RIM, (O.N.A.). — UNRRA je začela poslovati v Italiji pod ravnateljstvom Samuela Keeney-a, ki je služil že v relifni administraciji po pretekli vojni pod Herbertom Hooverjem.

UNRRA prevzema begunska taborišča v Italiji, za katere je dozdaj skrbela zavezniška komisija.

Danes je bilo naznanjeno tukaj, da je bilo že približno 4.000 do 6.000 jugoslovanskih beguncev poslanih nazaj v njihovo domovino iz italijanskih begunskih taborišč. To je dober dokaz za to, s koliko brzino se obnavlja dežela pod krepkim vodstvom maršala Tita. Te vesti poudarjajo, da so bili poslani ti begunci nazaj v Jugoslavijo na izrecno zahtevo maršala Tita samega, pred vsem iz begunskih taborišč v južni Italiji.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)
By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00
By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25
For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50
Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

DONALD BELL:

GRČIJA IN ZAVEZNIŠKE VELESILE

Ako pogledamo na grške razmere s stališča ameriške javnosti, vidimo, da prevladujejo pri nas pred vsem sentimentalni pomisleki. Radi bi videli, da bi poplačala nagrada pravice hrabrost gerilskih borcev, ki so se leta in leta upirali nacističnemu in fašističnemu vpadniku. Zakaj bi jih bilo treba v trenutku zmage razorožiti in pahiti nazaj v roke njih starih fašističnih trinogov? Na drugi strani pa se bojimo boljše vize. Večina teh neustrašljivih svobodoborcev je baje komunistična — neprijetno bi nam bilo, ako bi se komunizem širil v Evropi. Tako nas zanašajo občutki sem in tja. Ne moremo se odločiti, kaj prav za prav hočemo.

Toda v politiki je treba najprej dognati, kaj je pravi interes države. Grčija je daleč, toda tudi tam ima Amerika svoje lastne interese. Jasno je, da teh interesov ne bomo našli na polju gospodarstva. Grčija je revna, v glavnem poljedelska dežela brez velikih naravnih bogastev. Prebivalcev ima 7 milijonov, ki sade povečini tobak, olive, sir, koruzo, krompir in slivno. Grki so izvrstni pomorščaki in dobri trgovci, toda tudi to ne more biti za nas velike važnosti.

Njeno gospodarstvo ni važno, pač pa je važna zemljepisna lega Grčije. Ta dežela je čuvaj prehoda v Črno morje. Po vojni bo vozilo mnogo ameriških ladij skozi Dardanele v južno Rusijo; v Odeso, Rostov, Novorosijsk in Batum — Amerika namerava poglobiti svoje trgovske zveze z Rusijo. Mi nočemo, da nam bi mogel nekdo zapreti to pot, ali prepovedati našim ladjam, da pristanejo v Pireju. Kreta ima v vzhodnem Sredozemskem morju dominantno pozicijo. Pot na Srednji vzhod pa je največje strateške važnosti tudi za Ameriko — vprašanje je, da-li je pametno, da prepustimo zaščito te pomorske ceste popolnoma Angliji. Morda bi bilo bolje, da prevzamemo svoj del te odgovornosti.

Strateške pozicije pomenijo namreč tudi politični vpliv, ta pa odpira pot trgovini. Tovorne ladje plujejo vedno v brazdah oklopnih. Amerika je poskusila uvesti načelo odprtih tržišč in svobodnega dostopa za vse, v vseh deželah, toda videti je, da druge države zagovarjajo stara načela vplivnih sfer in na gospodarskem polju, mednarodne karte, delitev tržišč in monopole. Dokler ne moremo uvesti povsod svojega sistema svobodnega prometa, moramo pač gledati na to, da nam ne bo nikdo mogel zapirati vrat.

Nobenega dvoma ne more biti o tem, da je britansko podpiranje ministra Papandreu poskus spraviti Grčijo popolnoma pod angleški vpliv. A kaj je druga alternativa? Ako je verjeti nekaterim poročilom iz Atene, bi Grčija sicer zapadla ruskemu vplivu. Res je sicer, da je Stalin obljubil, da ne bo pošiljal ruskih vojakov v Grčijo, ter da se je na ta način odpovedal stremljenju za nadvlado na Grškem. Toda, ta poročila pravijo, da so grški borci ljudske fronte komunisti. Ne glede na to, da-li Rusija te hoče ali ne, je borba na Grškem vendar borba med ruskim in angleškim vplivom.

Pri tem je seveda najvažnejše vprašanje, kaj je res. Ali je grška ljudska fronta zares komunistična? Kdor čita poročila korespondenta ONA v Atenah bo dvomil, kajti Poulos nam je povedal, da je največ sumničenja vzbudilo pri Grkih dejstvo, da so Angleži prišli sami in da ni bilo nikjer nobenih Amerikancev. Prvaki grške ljudske fronte so imeli željo, orientirati se napram Ameriki — to vse ni videti tako zelo komunistično. . .

Komunizem je v splošnem industrijska koncepcija zahoda, katere ne velja brez nadaljnega prenesti v Grčijo. Antagonizem med magnati industrije in finance, ter delavskimi sloji, je v Grčiji skoro neznan. V Grčiji so fevdalni veleposestniki, kralj je fevdalen samovladar, ljudstvo pa so borni hlapci in revni kmetje. Nadevajo si ime komunistov, ker je to zanje moderni izraz za revolucijonarje. Kar zares hočejo, ni morda sovjetska država, temveč le reformo zemlje, razdelitev veleposestev, in po-

ljedelsko demokracijo. V svojih naporih prenovitve, v tem revolucionarnem stremljenju gredo zvesto roko v roki z revnejšimi sloji srednjega stanu. Njih najbolj radikalna zahteva so, na primer, poljedelske zadruge kot smo jih poznali pred vojno na Danskem, ali še zdaj v Kanadi.

Zategadelj je zelo obžalovanja vredno, da so se Angleži tako trdno identificirali s starimi reakcionarnimi krogi stare in tudi reakcionarne dinastije, ki je kriva fašizma diktatorja Metakassa. Ako bodo Angleži dosledno nadaljevali to svojo politiko, bodo dosegli le to, da se bo obrnila večina grškega naroda ravno v tisto smer, katere se najbolj boje. Možnosti, da bi bilo mogoče uvesti po tej vojni nazaj stare fevdalne razmere na Grškem, so izredno majhne.

Grška borba za svobodo je stara že desetletja. Nikdo ni prej trdil, da je bila komunistična ali pod ruskim vplivom. V tistih borbah je grška demokracija podlegla, deloma morda zato, ker je bila obdana od dežel, ki so bile pod diktatorji — Jugoslavija, Bolgarija, Italija, Turčija. V tem podneblju je demokracija podlegla, toda ubita ni bila. Niti Nemcem ni uspelo, da jo zadavijo. In v odporu proti Nemcem so se zopet zbrale vse one stare sile, ki so zahtevale republiko, demokracijo in reformo zemlje.

Na mejah nove Grčije se bo nahajala Jugoslavija, ki bo orientirana močno na levo. Morda bo celo združena z novo, tudi levičarsko Bolgarijo v močno balkansko federacijo. Italija ne bo ostala taka kot je bila, akoravno si Angleži prizadevajo, da rešijo njene stare fevdalne institucije. Turčija je približno Sovjetske Unije, da bi mogla reakcionarne sile v svoji neposredni bližini. V tem svetu bo postalo nemogoče, da grška reakcija začne vojno na zunaj, kadar postane notranji pritisk prehud.

Ni nemogoče, da bi bilo zelo koristno ameriškim interesom, da se najde pametna solucija teh grških težav. Najbrže ne bi bilo težko uglasiti najostrejših robove grških radikalnih elementov, ako bi se jih prepričalo, da bo zagotovo ustvarjena nova, demokratična in v gospodarskem oziru prenovljena Grčija.

V tem slučaju bi jim celo ne bilo težko zaupati in jim dovoliti, da obdrže svoje orožje. Bili bi zanesljiva ljudska policijska sila.

Pismo iz cerkniške okolice

(Nadaljevanje s 1. strani)

napravljeni po okupatorju za deset milijonov tristo petdeset osem tisoč lir!

"Jernej in Tončka sta oba doma in delata, tudi pri nas. Veš, si kar eden drugemu pomagajo; sta zdrava, imata dva otroka. Rezi in mož sta še na Rakeku, imata enega otroka. Mož je še vedno v službi. Mici je tudi poročena v Stari Cerkvici pri Kočevju, ali od nje in od moža ne vemo nič. Kakor smo bili zvedeli, so ji moža vzeli Nemci, od nje pa ne vemo prav nič, ker so tam Nemci in ne gre nobena pošta do nje. Mož je doma iz Velikih Lašč, bivši jugoslovanski orožnik, piše se Grebene Franc.

"Tukaj ti pošiljam naslov od brata Janeza:
"Absender:
"Vor- und Zunahme: Krajc Janez.

"Gefangenennummer: 90064.
"Lager-Bezeichnung: M-Stamm lager IV A, Honhstein saeche

"Schweiz.
"Deutschland—Allemagne

"Od Matija vemo pa samo:
"Krajc Matija, Dahovo, Nemčija.

"Sedaj pa končujem in vas vse skupaj prav lepo pozdravljam v imenu vse naše rodbine — Krajc Franc.

"Enako pozdravi tvojo ženo Franco in sinove.

"Pozdrave pošiljamo vsem nam znanim sosedom. Pozdravi Špančkovega Janeza in Oblakove! Enako vas pozdravlja Rožanec France, ter izroči pozdrave tudi Oblakovim fantom Antonu in Ivanu, če nista že tudi ona dva pri vojakihi. . .

"To pismo ti odpošiljam po Rožančemu Francetu, kateri je ranjen in bo danes odpotoval

avijonom v bolnico Bari v Italijo; točen njegov naslov ti ga on pošilja, ako ti bo mogoče odgovoriti.

"Draga Francka (Špančkova):
"Pri vas doma se je tudi precej pridruživ. Oče so umrli leta 1941. Just je še na Bloku, od moža ne ve prav nič. Brat Jože se je poročil, ima ženo iz Belo Krajine iz vasi Podzemlja pri Metliki; imata eno hčerko; drugače je vse ponaradi. Vas vse skupaj lepo pozdravljam, in če vam je mogoče, dajte kaj pisat. . .

"Smrt fašizma — Svoboda narodu!

"Enako ti pošiljajo pozdrave moji tovariši Partizani: Znidaršič Jože (Hmtekov iz Blok) — Segre Lodo (Veslov iz Žerovnice) — Levanc Franc (Rožanec France).

"Piši na ta naslov, da bom jaz oddal pismo naprej:
"Turk Drago, General Hospital 64, Andrea, Italia.

"Se en pozdrav od tvojega brata,

"Krajc France."

Parna kopel

Tone se gre prvič kopat v parno kopel. Strežnik se ga koj loti: "Tone mora najprej v vroč zrak, nato v vročo paro, nato na razbeljeno opeko in nato v ledeno prho. Strežnik ga začne gnisti, da mu kar rebra pokajo. Vse obupan zaječi: "Ne morem več!"

Strežnik ga tolaži: "Le potrpite še; potem boste kot novorojeno dete!"

Tone prikim: "Rad verjamem. Prav tak bom! Niti hoditi ne bom znal."

Kupuje vojne bonde in vojno-varovalne znanke, da bo čimprej poražen osiše in vse, kar ono predstavlja!

Provizorična vlada v Jugoslaviji

Ameriški korespondent v Londonu, Clifton Daniel, je poslal listu New York Times obširno poročilo o razvojih v Jugoslaviji, iz katerega so v naslednjem povzeti sledeči zanimivi izerpki:

"V Beogradu se vršijo pogajanja za organiziranje federalne vlade v Jugoslaviji, v kateri naj bodo zastopane vse stranke. Organizatorji se upajo na ta način izogniti civilnim nemirov in zunanje intervencije, kar se je zgodilo pri nastopu povojnih vlad v Belgiji in Grčiji.

"Ta pogajanja so zakasnila povratek v London dr. Ivana Šubašiča, sedanjega ministrskega predsednika kraljeve jugoslovanske vlade, ki je bil nedavno obiskal Moskvo; pričakuje pa se, da bodo zaključena v prihodnjih dveh tednih.

"Sestava provizorične vlade, ki bo kontrolirala Jugoslavijo v razdobju med popolno osvoboditvijo dežele in splošnimi volitvami po vojni, temelji na sporazumu med dr. Šubašičem in maršalom Titom, voditeljem narodnega osvobodilnega gibanja.

"Nekatere podrobnosti o sestavi te vlade so že znane. V prvi vrsti bo vzpostavljeno regentstvo treh mož, ki bodo predstavljali tri glavne narodnostne skupine v Jugoslaviji, namreč Srbe, Hrvate in Slovence. Regentstvo bo trajalo do zaključka plebiscita ali splošnih volitev, če naj bo bodoča Jugoslavija republika ali monarhija. Kralj Peter bo ostal v inozemstvu vsaj do zaključka plebiscita.

"Organiziran bo kabinet federalnega sistema, za kakršnega sta se dr. Šubašič in maršal Tito sporazumela. Notranji kabinet bo sestojal iz šestih državnih ministrov, ki bodo zastopali vsak po en federalni distrikt. Naknadno bo še 22 ministrov, katerim bo poverjena odgovornost raznih departementov.

"Ministrski predsednik bo skoro brez vprašanja maršal Tito, ki mi je bil opisan od nekega Amerikanca, kateri ga dobro pozna, kot najbolj izrazita osebnost Jugoslavije. Za dr. Šubašiča se pričakuje, da bo državni minister, najbrž zastopajoč Hrvatsko, katere ban je bil pred vojno.

"Člani regentstva bodo najbrž trije starejši državniški s častno preteklostjo. Ministri bodo izbrani izmed pripadnikov vseh strank, ki se niso umazale s sodelovanjem s sovražnikom. Sodi se, da bo ministre izbral Osvobodilni odbor po posvetoivanju z dr. Šubašičem.

"S tem, da bo v novi vladi dan zastopstvo vsem narodnostim in vsem političnim strankam, se upajo organizatorji izogniti sporom za nadvlado, kakršni spori so privedli Grčijo do krvave tragedije. Vlada se bo zavezala vzdrževati "štiri svobodščine" in ne bo skušala ovirati kritike.

"Dasi so bili v deželi ostri notranji spori, predno se je gibanje maršala Tita povzpelo do vladajočih avtoritet v Jugoslaviji, Osvobodilni pokret ne kaže razpoloženja za veliko "čistko" prejšnjih nasprotnikov. Četniki generala Draže Mihajlovića, ki je bil obdolžen sodelovanja z Nemci, so bili povabljeni, da se pridružijo Narodni osvobodilni armadi maršala Tita, če so pripravljeni se boriti na njeni strani. Splošno pomilovanje jim je bilo obljubljeno do 15. januarja.

"Odkar so avtoritete Osvobodilnega pokreta na vladi v Beogradu, je bilo usmrčenih zaradi veleizdaje in sodelovanja s sovražnikom le 105 oseb. Med

temi osebami ni bila niti ena iz nižjih slojev.

"Pozicija nove jugoslovanske vlade se bo razlikovala od vzpostavljenih vlad v Belgiji in Grčiji v tem, da ta ne bo vzpostavljena stara vlada, ki je bila dolgo odsotna iz dežele. Člani uporniškega gibanja v Belgiji in Grčiji, ki so se borili proti nemškemu okupatorjem, se čutijo zastopane po zamejnih vladah, ki sta se vrnili v deželi. V Jugoslaviji pa bo Osvobodilni ljudski pokret sam prevzel provizorično vlado. Poleg tega ima osvobodilni pokret maršala Tita podporo vseh treh zaveznikov veseli, dasi z nekaterimi mentalnimi rezervacijami. Dasi je maršal Tito komunist, ni nikakega dokaza, da bi nameraval vzpostaviti komunistično diktaturo v Jugoslaviji. Dr. Šubašič si zamišlja novo Jugoslavijo, ki je na meji britiško-ameriških in ruskih sfer vpliva, kot most med vzhodom in zapadom in sodi se, da so se v Moskvi strinjali z njegovo idejo."

Posneto iz Nove Dobe, glasila Ameriške bratske zveze.

Zobrov je že zelo malo na svetu

Prva svetovna vojna je skoro iztrebila zebre, zanimive zastopnike evropskega pragoveda, ki je bilo nekoč razširjeno tudi v naših krajih in jih je bilo še v začetku tega stoletja nekaj sto glav. Posledno zatočišče je našlo to divje živeče govedo v Beloveški pušči v zapadni Belorusi in v kavkaških gozdovih. Vojna pa je strahovito pustošila med čredami in bila je nevarnost, da ne bo zober čisto uničen. Le izrednemu zanimanju ruske sovjetske vlade gre hvala, da je obstoj zobra zagotovljen. Danes živi v Beloveški pušči 19 zobrov, po vsem svetu pa jih je 98. Čistokrvna pa sta v tem številu samo še dva.

Zobri so zelo zanimive živali. Odrasel zober doseže težo 1000 kg. Žival je zelo skromna glede prehrane in odpora.

S križanjem zobra z domačim govedom so dobili izredno močno in odporno žival. Prav od križanja zobra z domačim govedom si obetajo važno izboljšanje. Državni park Askanija nova v Ukrajini je edini kraj na svetu, kjer se vrši znatno delo za rešitev zobra. S križanjem zobra z ameriškim bizonom so v Ukrajini vzredili 71 samcev in 63 samic. Iz Beloveške pušče so prepeljali devet zobrov v državni zaščitni park na Krimu, kjer se je govedo dobro privadilo podneblju in pokrajini in ima že naraščaj Hrkatu so letos prepeljali tri samice in dva samca beloveškega plemena v kavkaški zaščitni park.

Pred časom je uprava za obnovitev zobrov dobila obvestilo, da se je ena izmed samic že obrejala. Sovjetska vlada je na ta način prav zadnji trenutek poslela vmes in prepeljala popoln pogin tega znamenitega evropskega goveda, ki bo imel morda še važno vlogo za izboljšanje domačih govedi.

Kaj je težje

Neki radovednež je hotel spraviti slavnega Miliona v zadrego in vprašal ga je: Kako je mogoče, da lahko v nekaterih državah kralj zasede prestol že s 14. letom, oženiti se pa sme šele z 18?

— To je zato, ker je mnogo lažje vladati državi, nego ženi, — je odgovoril Milton

ŠKRAT

"Zakaj imenujemo naš jezik materni jezik?"
"Zato ker oče nikoli ne pride do besede!"

Začetek zaposlitve

— Kako dolgo si že zaposlen pri tej tvrdki?
— Odkar so mi zagrozili z odpovedjo.

Majhni vzroki, velike posledice

V eletropatološkim muzeju na Dunaju imajo v špirtu konservirano poljsko miš, ki je na nenavaden način imela nek vlogo v svetovni vojni.

L. 1916 je armada nemškega maršala Mackensena korakala v Rumunijo. Sredi hudih naličev, ki so vse ceste spreminili v brezdanje močvare, so bili poedini oddelki navezani le na navodila brezžičnih postaj. Nenadno so ta sporočila utihnila. Pohod se je ustavil, zveze z glavnim stanom ni bilo več. Kaj se je zgodilo?

Majhna poljska miš se je bila vmešala v svetovno klanje. Izstradana živalica je bila zlezla med žice oddajne postaje, da si poišče hrane. Nenadno je šnil jak svetlobni oblok iz neke žice. Miš je bila pregrizla izolacijo v releju oddajne postaje in povzročila kratak stik. To je plačala s svojim življenjem. Trajalo pa je nekaj časa, preden so mogli dognati, kje je poškvara ter jo popravili.

V tem času ni mogla armada nikamor naprej, dokler niso prišla nova navodila od zadoj. To je pa imelo zanj tudi dobre posledice, kajti Rumuni so mislili, da je nemška armada dosti bolj naprej in so bili pravili krepak protivni sunek, ki ga je uvedel silen topniški ogenj. Toda topovi so streljali v prazno, sovražnik je bil še daleč zadoj. Ubilo piš so poslali na Dunaj, kjer je še danes eden izmed najzanimivejših predmetov v zgoraj navedenem muzeju.

V tem posebnem oddelku pa je videti tudi druga žival, ki so končale zavoljo električnega toka na tragičen način. Tako viditi vrabca, ki mu je postala dolga travna bilka usodna. Ptičica je bila sedla na vod visoke napetosti. Nekoliko sekund pozneje jo je pokosila električna smrt, kajti dolga travna bilka, ki jo je držal vrabec v kljunu, je bila mokra in se je dotaknila druge žice, tako da je nastal "električni most". Še sedaj drži vrabec v špirtu to bilko v svojem kljunu.

Pred daljšim časom je v Celovcu neki gad povzročil električno motnjo, in je v eletropatološkim muzeju še sedaj mrtva priča o nevarnosti elektrike. Žival se je splazila v električno centralo in preko bakrenih zbiralnih tračnic. S koncem dolgega telesa je bila še na prvi tračnici, ko se je s prednjim telesom dotaknila druge tračnice, 5000 voltov je švignilo skozi gadję telo — in vendar gada ni ubilo. Sele naslednji dan so ga odkrili in ubili in so se zelo čudili, da ni poginil že zavoljo težkih opeklin po trebuhu.

LEPI STRIČEK

BEL-AMI

Francoski spisal — GUY DE MAUPASSANT

Prevel — OTON ŽUPANČIČ

Potem je potegnila denarnico, ki je iskala drobno, ki bi jo dala za svetilke, vzela iz njega dva franka petdeset in jih položila v roko, rekoč mu s prijaznim glasom: "Nate... malo uro... jaz plačam... peljite mi tega falota v Boursault, rue Boursault." Ko se je odpravila, je obkrožala. Neki gospod je rekel: "Bravo, mala!" in mlad človek, ki je stal vozu pri kolesu, je vtaknil glavo skozi odprtino in je zavpil s krepkim glasom: "Lahko noč, srce krompirja!"

VI.

Parjen je bil Georges Duval, ki se je drugi dan zbudil. Časi se je oblekel, nato je odšel v okno in se je zamislil. Vsem životu se je čutil neizpolnjen, kakor da jih je bil prejšnji večer pošteno izdal.

Čez dan je vzpodbodila, najti si denarja, in odšel se je k Forestierju. Njegov prijatelj ga je sprejel v svojem kabinetu, pred katerim je sedel.

Kaj pa je, da si tako zgrozjen? Zelo resna stvar. Časten imam. Zaigral?"

Če bi bil, potem je potlačil. "Zaigral."

"Nogo?"

"Petsto frankov!"

Čez dan jih je bil samo dve. Čez petdeset.

Forestier je nezaupno vprašal: "Kaj pa ti, kaj si ti?"

"Kaj si ti?"

"Kaj si ti?"

"Kaj si ti?"

slab in je vedno kašljal, mu je grenil življenje pri žurnalu; bilo je, kakor bi si trl glavo, samo da bi si izmislil zoprnejših opravkov zanj. Nekega dne, v trenutku nervozne razdraženosti, ko ga je bil napadel dolg, dušec kašelj, je zagodril nad Duroyem, ki mu ni prinesel zahtevanega podatka: "Hudiča, kaj si neumnejši, nego sem si mislil."

Toliko, da mu ni dal zausnice, a obvladal se je in je odšel, mrmraje: "Le čakaj, to ti pa pošteno poplačam!" Nagla misel mu je blisnila skozi možgane: "Rogove ti nastavim, prijatelj!" In odšel je ter mencez z rokami, vesel svojega načrta.

Takoj naslednji dan se ga je hotel lotiti. Napravil je obisk gospe Forestier, da bi pregledal teren.

Našel jo je zleknjeno podolgovat na kanapeju; čitala je knjigo.

Segla mu je v roko, ne da bi se premaknila, samo glavo je obrnila in mu rekla: "Dober dan, lepi striček." — Bilo mu je, kakor da je dobil zausnico: "Zakaj me imenuje tako?"

Smehljaje mu je odgovorila: "Prejšnji teden sem govorila z gospo de Marelle, in povedala mi je, kako so vas pri nji krstili."

Potolažil se je, ko je videl, kako ljubeznivo ga gleda mlada ženska. Sploh pa — zakaj naj bi se bil bal?

Povzela je: "Njo ste kar razvabili. K meni seveda pridete, kadar vam pride na um, to je, skoraj bi lahko rekla, o svetem nikoli."

Sedel je bil poleg nje in jo je gledal z novo radovednostjo, z radovednostjo amaterja, ki zbira umetnine. Bila je očarljiva, nežna in vroča plavalaska, kakor ustvarjena za milovanje; in pomislil je: "Lepša je od one, prav gotovo." Radi uspeha ni niti malo podvomil, samo roko bi mu treba iztegniti, se mu je zdelo, in jo vzeti, kakor ube- reš sad.

Dejal je odločno: "K vam me ni bilo zato, ker je bilo bolje tako."

Ni razumela, zato je vprašala: "Kako? Zakaj?"

"Zakaj? Ali res ne ugane-te?"

"Niti od daleč ne."

"Zato, ker sem v vas zaljubljen... o, malo, samo malo... in ker ne maram, da bi se do kraja zaljubil..."

Po vsej priliki ni bila niti presenečena, niti užaljena, niti laskana; smehljala se je še dalje s takistim malobrižnim nasmehom, in mirno mu je odgovorila:

"O, lahko pridete vseeno. Vame ni nobeden nikdar dolgo zaljubljen."

Osupnil ga je vse bolj ton njegove besede, in vprašal je: "Kako to?"

"Zato, ker je nepotrebno, in to takoj od kraja vsakemu namignem. Da ste mi povedali že prej svojo bojazn, bi vas bila potolažila in vas nasprotno prosila, da prihajate čim pogostejše."

"Da, ko bi človek lahko ukazoval svojim čustvom!"

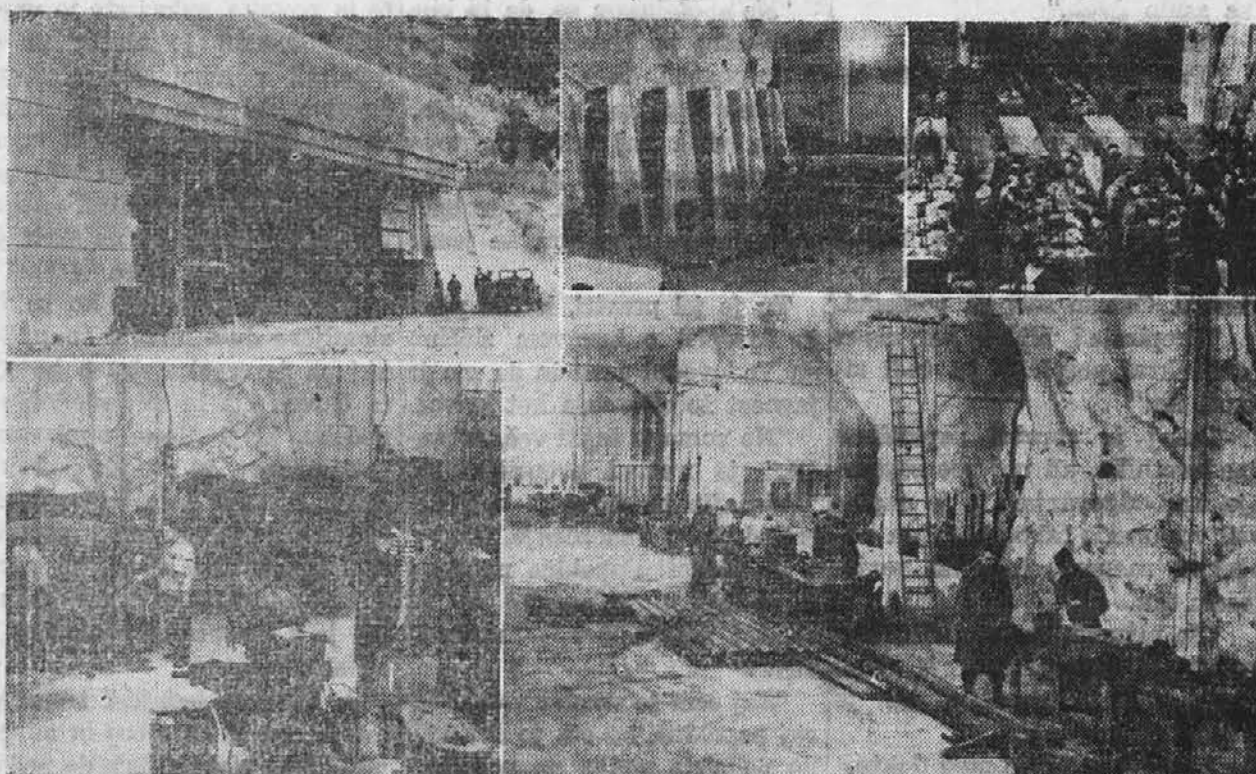
(Dalje prihodnjic)

WHERE THE FUEL GOES

It takes 12,500 gallons of gasoline to train one pilot.

Captured German Underground Aircraft Plant

Above photo shows division of the largest aircraft manufacturing syndicate in France, which was driven underground by bombs of the U. S. army 8th air force. The underground cave was located at St. Astier, covering half a million feet of floor space. The cave was captured by Maquis troops on D-Day, and is now being used by the Allies. Meals are served within the cave.

'Mystery Army' Hammers at Nazi Fortifications

Lieut. Gen. William H. Simpson, upper left, commander of the Ninth army, called the "Mystery army" due to secrecy surrounding its movements since its capture of Le Havre. Lower left, shows the "Weasel," one of the reasons given for the rapid advance of the Ninth army. Lower right, General Eisenhower talks to the men of the 29th infantry division of the Ninth army. Upper right, a sniper search is conducted by members of the Ninth army, during mop-up operations in Geilenkirchen.

Društveni koledar

DECEMBER

30. decembra, sobota. — Macabees Red Jackets, ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
31. decembra, nedelja. — Pevski zbor "Jadran" — Silvestrova zabava v dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.
31. decembra, nedelja. — Slovenski narodni dom in Klub društev Slovenskega narodnega doma, Silvestrov večer v obeh dvoranah Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
31. decembra, nedelja. — Silvestrova zabava Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.
- 1945
6. januarja, sobota. — Društvo "Napredne Slovenke" št. 137 S. N. P. J., plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
13. januarja, sobota. — Glasbena Matica, plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.
14. januarja, nedelja. — Opereta in ples Mladinskega pevskega zbora S. D. D., na Waterloo Rd.
20. januarja, sobota. — Društvo Kristusa Kralja KSKJ, plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
27. januarja, sobota. — St. Vitus Boosters Club, ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
3. februarja, sobota. — Društvo "France Prešeren" št. 17 S. D. Z., plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
4. februarja, nedelja. — Po-

Poročilo prispevkov za

War Relief Fund of American of South-Slavic Descent

465 Lexington Avenue, New York 17, N. Y.

Prispevki prejeto od 18. novembra do zaključno 30. novembra:

CALIFORNIA	
Oakland—Postal Peter Cengija:	
Joseph Spilava (San Francisco)	\$ 900.00
War Relief Fund of South-Slavic Descent of Oakland	2,600.00
Martin Zorich (San Francisco)	200.00
Los Angeles—Slovak Ladies Union	39.00
War Relief Fund of Americans of South-Slavic Descent of Los Angeles	2,019.17
San Francisco—Postal Antone Pilcovich:	
United Committee of South-Slavic Americans of San Francisco	563.00
Po \$5.00—Družina Blazina, Vicki Martich, Stanko DeSanty, Philip Shoyat, Nick Drazilich in Jerry Matosich	30.00
Po \$2.00—Pavo Rukavina, Albert Orzech, Agata Radosevich	6.00
Anton Kuchan	1.00
Sonoma—Mark Gerica	100.00
FLORIDA	
New Smyrna Beach—Društvo št. 603 SNPJ	40.00

- družnica šte. 106 SANS priredil shod in veselico v Slovenskem društvenem domu, na Recher Ave.
10. februarja, sobota. — Ples društva "Cerkniško jezero, S. D. Z., v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
10. februarja, sobota. — Workman's Benefit Society, ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.
11. februarja, nedelja. — Ples Zenskega odseka Slovenskega delavskega doma, na Waterloo Rd.
11. februarja, nedelja. — Dramski zbor "Ivan Cankar", predstava v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.
17. februarja, sobota. — Društvo "Comrades" št. 566 S. N. P. J., plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
18. februarja, nedelja. — Koncert pevskega zbora "Jadran" v Slovenskem delavskem domu, na Waterloo Rd.
10. marca, sobota. — Croatian Pioneers H. B. Z., ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
18. marca, nedelja. — Ples krožka šte. 1 Progresivnih Slovencev, v Slovenskem delav-

- skem domu na Waterloo Rd.
1. aprila, nedelja. — (Velika noč) Društvo "Spartans" št. 576 S. N. P. J., ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
7. aprila, sobota. — Društvo "Cleveland" št. 126 S. N. P. J., plesna veselica v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.
8. aprila, nedelja. — Koncert Mladinskega pevskega zbora Slovenskega delavskega doma, na Waterloo Rd.
14. aprila, sobota. — Slovenska Zenska Zveza, plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.
15. aprila, nedelja. — Glasbena Matica, koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
5. maja, sobota. — Croatian Pioneers Bowling Tournament v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.
6. maja, nedelja. — Croatian Pioneers Bowling Tournament v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.
27. maja, nedelja. — Društvo Sv. Vida, št. 25, KSKJ, proslava 50-letnice v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

Mr. in Mrs. Jos. Sopatnik	25.00
Po \$20.00—Ernest Hafner in Jack Luznar	40.00
Po \$10.00—Jerry Hafner, Ivan Krančič, Frank Luznar in Joseph Tomažin, Jr.	40.00
Po \$5.00—Rudolph Hafner, Mike Premro, John Luznar, Jr., Frank Luznar, Jr., John Pieterski Jr., John Pieterski, Sr., Edward Dellas, Jack M. Watters, John Luznar, Sr., Mike Machek in William Luznar	55.00
Po \$3.00—Victor Sperko in Mike Jansik	6.00
Po \$2.00—John Reichel, Joseph Tomazin, John Gorjanc, Percy Weilberg, Frank Gerbic in Mr. Murphy	12.00
Po \$1.00—Anton Pieterski, Joseph Oresnik, Julia Pieterski in Jos. Benedict.	4.00
ILLINOIS	
Chicago—Vincent Naglic	10.00
Karel in Kate Prochazkovi	5.00
John in Ruzena Zachotnovi	5.00
Društvo št. 4309 I.W.O.	120.00
INDIANA	
Gary—Julia Stephen	5.00
East Chicago—I.W.O. št. 4285—Bob Stevens, tajnik	100.00
Poslala Mary in Mike Mamula	100.00
Zaka Vasich	20.00
Steve Cveich	10.00
P. Vukazik	3.00
KANSAS	
Kansas City—Poslala Mrs. Thomas Krasick	200.00
MICHIGAN	
Iron Mt.—Društvo št. 438 SNPJ	5.00
Detroit—Poslala James Latin: I.W.O. društvo št. 4275 Tom Krcelich	30.00
Po \$10.00—Matt Rankar, Mathew Ivan in Mathew Ivan	30.00
Mary Radojevich	5.00
MISSOURI	
St. Louis—Poslala Eusebio Ruic:	
Po \$30.00—Luka Bogdanovic, Marko Weiss in Eusebio Ruic	90.00
Virginia Hayes	2.50
Bill Lang	2.00
MONTANA	
Butte—Radovan Spadijer	50.00
Nik Gvozdanovic poslala	25.00
Anacoda—Mihajlo in Eugenia Pramenko	50.00
NEW JERSEY	
Passaic—Društvo št. 4333 I.W.O.	10.00
Roselle—Dr. S. M. Altune	5.00
NEW YORK	
Gowanda—Poslala M. Matekovic:	
Mr. in Mrs. Joe Bezeljak	10.00
Po \$5.00—Peter Jeram, Fran Zorko, Joe Zelnik, Mr. in Mrs. F. Smrki, Joe Bohine, Mr. in Mrs. Mike Evans, Sr., Matt Oman in familija, Mr. in Mrs. Leo Stavanja in Mr. in Mrs. Jernij Krašovec	45.00
Po \$3.00—Mr. in Mrs. Martin Urbank in Mr. in Mrs. Lavrenc Biran	6.00
Po \$2.00—Joe Veni, Mr. in Mrs. Chas. Sternisha, Sr., Mr. in Mrs. Joe Vidgoy, Mr. in Mrs. Frank Klančar in Mr. in Mrs. Martin Matekovich	10.00
Po \$1.00—Mr. in Mrs. John Bratosch, Mr. in Mrs. Joe Kochar, Mr. in Mrs. Frank Stibilj, Joe Bozich, Mr. in Mrs. Cornel Klančar in Anna Sever	6.00
N. Y. C.—Association of Yugoslav Jews in U. S. A.	500.00
Brooklynski Slovenci	825.50
Za "Grupno izana" izročil Ivan Brčić	258.00
Mrs. Percy H. Jennings	25.00
"Splitski Klub Marjan"	653.00
Vijeca američkih Hrvatca	25.00
Prijatelj	10.00
Vinko Larić	100.00
Walter Krauss	50.00
Croatian American Youth Club	447.00
Helen Dracha	3.00
Yugoslav Seaman's Club	5,674.00
Jugoslovanski klub "Jedinstvo" izročil:	
Od Srpskega narodnega kluba v New Yorku	737.00
Darovano po prijateljih	1,113.00
Lackawanna—I.W.O. društvo št. 4363	85.00
OHIO	
Cincinnati—Elizabeth F. Worcester	10.00
Massillon—Društvo št. 4287 I.W.O.	46.00
Youngstown—Društvo št. 4257 I.W.O.	14.50
Cleveland—August Kollander	10.00
I.W.O. št. 4014	219.50
Za "Hrvatske delavce in delavke" v Clevelandu poslala Joseph Kovacevich	4,096.23
I.W.O. društvo št. 4276	400.00
Struthers—I.W.O. društvo št. 4362	57.00
Dayton—Mrs. Ruth Miller	3.00
Akron—Preostanek prireditve 29. oktobra	210.00
Zarko Bunčić	100.00
John Hurak	50.00
Po \$25.00—Mike Brajenovich, Sava Pochucha, Rada Jurich in Slavko Boberich	100.00
Po \$20.00—Ilija Segedinski, Milan Kovacevich in Matija Kotnjak	60.00
Po \$10.00—Ivan Pavlovich, Jovo Bogatic, Joe Tesitel in Jaska Ristic	40.00
United Committee of Akron	24.00
Mijo Radisich	15.00
Po \$5.00—Vice Varnica, Paul Kodolich, Laza Mandusich, Mara Perich, Zarko Zarich, Svetozar Nikolich, John Capan, Mike Novak, Nick Stojanov, John Rietkovich, Bežko Djurdjev, Vida Djurdjev, Alex I. J. Stankov, Soka Mraorich, Walter B. Rice, Ziva Isakov, Ljubica Isakov, Louis Jurich in Nick Simunov	95.00
Po \$2.00—Djuro Vuckovich in Marcel Matuski	4.00
Po \$1.00—Mike Potapeuk in G. Ardi	2.00
(Poslala Sam Brnich blaginjak.)	
Srpska pravoslavna crkvenoškolska opština sv. Dimitrija Akron	500.00
—poslala Miša Savić	25.00
Canton—American Yugoslav Citizens Club	15.00
Po \$5.00—George Levnaich, Marko Fisher in C. M. Graber	15.00
OKLAHOMA	
Tulsa—Joseph in Mary Mihordin	25.00
PENNSYLVANIA	
Ambridge—Rado Sulica	200.00
Rural Ridge—Jugoslovanski partizanski klub Rural Ridge	100.00
Latrobe—Nell Gerski	50.00
Ambridge—Srpska Samostalna narodna Odbrana	334.00
Pittsburgh—"Svi Sveti" H.B.Z. št. 1—J. Dokman, tajnik	200.00
Nacionalni odbor demokratičnih Srpkinja Amerika—poslala W. Gačinović	800.00
West Hazelton—Srpska Crnogorska opština:	
Preostanek "večerinke" katere so priredili člani kluba "Tito"	150.00
Ilija Banovich	20.00
Po \$10.00—Mira Djonović, Jovan Djonović, Filip Vukmirović in Bosko Masanović	40.00
Sagertown—Mr. in Mrs. Nick D. Dasovich	10.00
B. Kosanov	5.00
Mary Dasovich	2.00
Po \$1.00—Steve Dasovich, Barbara D. Lewandowski in Josie D. Grayson	3.00
Sahara Kutelic	50.00
McKeesport—S. Pausich	30.00
Oakmont—I.W.O. Progress	5.00
D. Ivanec (Harmarville)	2.00
Po \$1.00—Frank Stipanovic, V. Krznarich, M. Sumrak, C. Uvodich, Pete Jelich, Joe Zblesich, Mike Balosh in Milan Sjever	8.00
Yukon—Tony Topalnak	10.00
Po \$20.00—Martin Vugrenick in John Milovats	40.00
Philadelphia—Hirsch Zilman	5.00
Monessen—Mrs. Joe Fugger	5.00
Wilmerding—Srpska Narodna Odbrona (Nezavisna)	1,125.43
WEST VIRGINIA	
Wierton—"Rodoljub" št. 38 Srpskega Saveza Svoboda	400.00
WASHINGTON	
Seattle—American Committee for Free Yugoslavia poslala Nick Bez	2,417.00
Eatonville—Andy Ludwig	10.00
WISCONSIN	
Sheboygan—Sheboygan County Citizens War Fund Inc.	500.00
(Poslala Mrs. Marie Prislund)	
Prejeli od Slovensko-ameriskega narodnega sveta	5,880.00
Od 18. novembra do 30. novembra prejeto v blaginjo	\$ 36,566.35
Prenos skupne vsote iz poročila št. 4	170,770.45
Vse skupaj do 30. novembra prejeto	\$207,345.50
New York, New York, 1. decembra 1944.	

Rev. Strahinja Maletich, glavni tajnik
Ange S. Traven, pomožna blag.

